

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **METULMA s.r.o.**, se sídlem Havlíčkova 723, Šestajovice, zast. JUDr. Zdeňkem Vlčkem, advokátem se sídlem Na Roudné 18, Plzeň, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 15. 8. 2019, č. j. 55 Af 25/2019 - 24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Krajský soud v Praze napadeným usnesením zastavil z důvodu nezaplacení soudního poplatku dle § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ve spojení s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 5. 2019, č. j. 20315/19/5300-21444-712585. Tímto rozhodnutím žalovaný změnil platební výměry Finančního úřadu pro Středočeský kraj ze dne 15. 9. 2017, č. j. 4153024/17/2101-50522-208994, č. j. 4153349/17/2101-50522-208994, č. j. 4153667/17/2101-50522-208994 a č. j. 4154085/17/2101-50522-208994, jimiž správce daně vyměřil žalobci daň z přidané hodnoty.

[2] V odůvodnění své rozhodnutí krajský soud uvedl, že žalobce nesplnil poplatkovou povinnost při podání žaloby, a proto byl usnesením ze dne 18. 7. 2019, č. j. 55 Af 25/2019 - 4, vyzván k zaplacení soudního poplatku ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto

usnesení a současně byl poučen o následcích jeho nezaplacení v této dodatečné lhůtě. Výzva byla žalobci doručena dne 19. 7. 2019 a lhůta tak uplynula dne 5. 8. 2019. Soudní poplatek byl zaplacen bezhotovostním převodem, přičemž částka byla připsána na účet soudu dne 6. 8. 2019. Krajský soud s odkazem na § 13 odst. 2 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 166 odst. 1 písm. a) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“), uzavřel, že přestože se lze domnívat, že žalobce zadal svému poskytovateli platebních služeb příkaz k provedení platby již dne 5. 8. 2019, soudní poplatek byl uhrazen, tj. připsán na účet soudu, až následujícího dne, tedy po marném uplynutí lhůty pro jeho zaplacení. Krajský soud podotkl, že se v dané věci neuplatní § 40 odst. 4 s. ř. s. ani závěry Ústavního soudu vyslovené v jeho nález ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. I. ÚS 2535/18, neboť soudní poplatek nebyl hrazen kolkovými známkami zaslanými soudu prostřednictvím držitele poštovní licence, nýbrž převodem na bankovní účet krajského soudu.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti uvedenému usnesení krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž namítá, že soudní poplatek zaplatil včas a napadené usnesení je proto nezákonné.

[4] Stěžovatel uvádí, že dne 19. 7. 2019 bylo jeho zástupci doručeno zmiňované usnesení krajského soudu ze dne 18. 7. 2019, č. j. 55 Af 25/2019 – 4, kterým byl mimo jiné vyzván k zaplacení soudního poplatku ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení. Stěžovatel dále tvrdí, že soudní poplatek byl uhrazen převodem z bankovního účtu dne 5. 8. 2019, tedy ve lhůtě stanovené citovaným usnesením. Jako důkaz stěžovatel předkládá potvrzení o provedení úhrady ze dne 5. 8. 2019. Namítá, že v předloženém potvrzení v kolonce „stav transakce“ je zapsáno „provedeno“, a tedy měl za to, že platba byla v daném okamžiku již dokončena. Nelze mu přičítat k tíži, že předmětná částka byla připsána na účet soudu až následujícího dne.

[5] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[7] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

pokračování

[8] Dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích, jde-li o poplatek za řízení, vzniká poplatková povinnost podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení.

[9] Dle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží.

[10] Dle § 40 odst. 1 s. ř. s., lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. To neplatí o lhůtách stanovených podle hodin.

[11] Dle § 40 odst. 3 s. ř. s., připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. To neplatí o lhůtách stanovených podle hodin.

[12] V projednávané věci stěžovatel nezaplatil soudní poplatek společně s podáním žaloby. Proto byl krajským soudem již zmiňovaným usnesením ze dne 18. 7. 2019, č. j. 55 Af 25/2019 – 4, vyzván k jeho zaplacení a zároveň byl poučen o následcích nesplnění této výzvy. Výzva k zaplacení soudního poplatku byla zástupci stěžovatele řádně doručena do datové schránky dne 19. 7. 2019, o čemž svědčí potvrzení o dodání a doručení do datové schránky založené na č. l. 5a spisu krajského soudu.

[13] Vzhledem k uvedenému počala předmětná lhůta v souladu s větou první § 40 odst. 1 s. ř. s. běžet dne 20. 7. 2019, konec patnáctidenní lhůty by tak připadl na sobotu 3. 8. 2019, proto bylo posledním dnem lhůty v souladu s § 40 odst. 3 s. ř. s. pondělí 5. 8. 2019.

[14] Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 7. 2. 2018, č. j. 2 As 3/2018 – 32 (všechny zde zmiňované rozsudky tohoto soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz), konstatoval následující: *„Jelikož poplatková povinnost vzniká již dnem podání žaloby a správní soud má povinnost účastníka řízení k zaplacení vyzvat, je celkový časový úsek více než postačující ke splnění poplatkové povinnosti (ať si již účastník vybere jakýkoliv způsob úhrady). Účastníkům řízení nic nebrání soudní poplatek zaplatit ve stanoveném čase, tudíž je nedůvodné a z hlediska důsledků pro řízení i riskantní s platbou otálet a ponechávat ji až na konec soudem vymezené lhůty.“*

[15] Tento závěr Nejvyššího správního soudu aproboval také Ústavní soud v usnesení ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1334/18, v němž konstatoval, že *„již samotná povinnost soudů vyzvat poplatníka k úhradě splatného soudního poplatku je do jisté míry beneficiem, jelikož poplatková povinnost je jednoznačně určena zákonem a žalobcům v zásadě nic nebrání, aby ji řádně splnili již při podání žaloby. Pokud tak neučiní, a dokonce tak neučiní ani v dodatečně lhůtě poskytnuté soudem, je zastavení řízení logickým a ústavně konformním důsledkem jejich pasivity“*. Dle Ústavního soudu je znění zákona zcela jednoznačné a neumožňuje žádný jiný výklad, je proto vyloučeno dospět na základě „sofistikovanějších“ interpretačních metod k takovému výkladu, podle kterého by se k zaplacení poplatku po lhůtě přihlíželo.

[16] V rozsudku ze dne 12. 4. 2012, č. j. 9 Afs 7/2012 – 49, Nejvyšší správní soud konstatoval: „*Platební nekázeň projevující se nezaplacením soudního poplatku ihned při podání žaloby ve správním soudnictví je sama o sobě nežádoucím jevem, mj. z toho důvodu, že soudy zatěžuje v jejich rozhodovací činnosti. Pokud pak účastník řízení v této nekázni pokračuje i přes výzvu soudu a před upozornění na s tím spojené procesní důsledky, jedná se o jednání, za které nutně musí nést procesní odpovědnost.*“ Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku judikoval, že z hlediska včasnosti splnění poplatkové povinnosti je při placení soudního poplatku bankovním převodem rozhodný den, kdy je částka soudního poplatku skutečně připsána na účet soudu. Uvedený rozsudek se sice vztahuje ke znění § 9 zákona o soudních poplatcích, účinnému do 29. 9. 2017, ovšem jeho posouzení, kterou skutečností nastává „zaplacení“ soudního poplatku, lze u placení poplatku bankovním převodem vztáhnout i na současnou právní upravu:

„Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že pojem zaplacen je nutno vykládat ve smyslu hmotněprávním, tj. že povinnost uhradit soudní poplatek je splněna až okamžikem připsání peněžní částky na účet soudu. Až v tomto okamžiku je totiž bez dalšího postavena najisto faktická dispozice soudu s poukázanou částkou a je bez jakýchkoli pochybností potvrzeno, že účastník řízení skutečně soudní poplatek v souladu s pokyny soudu zaplatil. Do doby, než je částka připsána na účet soudu, je nejisté, zda účastník řízení požadovanou částku na účet soudu skutečně odeslal a zda vůbec bude tato částka na účet soudu poukázána. Tento výklad odpovídá významu, který je pojmu zaplacen obecně přisuzován, tj. faktické dispozici příjemce uhrazenou peněžní částkou. Z hlediska včasnosti splnění uvedené povinnosti tedy není rozhodné, kdy účastník částku soudního poplatku ze svého bankovního účtu poukáže (resp. kdy dá pokyn bance k bankovnímu převodu), ale je rozhodný až ten den, kdy je částka skutečně připsána na účet soudu. Dokladem potvrzujícím zaplacení soudního poplatku je v takovém případě tzv. „záznam o složení“, který vyhotovuje účtárna soudu a který je zakládán do soudního spisu.

Nejvyšší správní soud se tedy neztotožňuje s názorem stěžovatelky obsaženým v kasační stížnosti a oproti němu naopak pokládá za den platby u bezhotovostního platebního styku den připsání této platby na účet soudu. Samotný převod peněžní částky jde na účet a riziko účastníka řízení, přičemž v případě pochybení při provádění platební transakce má účastník řízení k dispozici prostředky ochrany dle zákona o platebním styku.“

[17] Nejvyšší správní soud rovněž poukazuje na obdobné závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2018, č. j. 8 Afs 37/2018 – 51, publ. pod č. 3734/2018 Sb. NSS, které již byly přijaty (obdobně jako již citovaný rozsudek ze dne 7. 2. 2018, č. j. 2 As 3/2018 – 32, a judikatura tam uvedená nebo usnesení velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 10. 4. 2019, sp. zn. 31 Cdo 3042/2018) ke stávajícímu znění § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích a které v části, jež se týkala placení soudních poplatků bankovním převodem, nebyly překonány ani nálezem Ústavního soudu ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. I. ÚS 2535/18. Nejvyšší správní soud přitom souhlasí s krajským soudem, že na nyní posuzovanou věc se závěry vyslovené Ústavním soudem v uvedeném nálezu nevztahují, neboť tento nález se zabývá možností aplikace § 40 odst. 4 s. ř. s. při placení soudního poplatku kolkovými známkami, zatímco v posuzovaném případě stěžovatel uhradil soudní poplatek bankovním převodem. Přitom § 40 odst. 4 s. ř. s. umožňuje zachování lhůty při doručování podání prostřednictvím

pokračování

držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence anebo předáním orgánu, který má povinnost je doručit, stěžovatelův poskytovatel bankovních služeb ovšem do žádné z uvedených kategorií nespadá. Pokud jde o placení soudních poplatků bankovním převodem, posuzuje Ústavní soud stěžovatelem namítanou otázku i podle nyní účinného znění § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích shodně jako obecné soudy (vedle již citovaného usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1334/18, srov. např. též usnesení ze dne 18. 12. 2018, sp. zn. IV. ÚS 4006/18, nebo ze dne 14. 6. 2019, sp. zn. IV. ÚS 1777/19).

[18] Krajský soud rovněž zcela důvodně připomíná, že podle § 13 odst. 2 zákona o soudních poplatcích se při správě placení těchto poplatků postupuje subsidiárně podle daňového řádu, přičemž podle § 166 odst. 1 písm. a) daňového řádu se za den platby, která byla prováděna poskytovatelem platebních služeb, považuje den, kdy byla připsána na účet správce daně.

[19] Dle záznamu o složení soudního poplatku ze dne 7. 8. 2019 založeného ve spise krajského soudu na č. l. 21 byla částka připsána na účet soudu až dne 6. 8. 2019, tedy po uplynutí lhůty k zaplacení soudního poplatku. Vzhledem k této skutečnosti nelze souhlasit s tvrzením stěžovatele, že soudní poplatek byl zaplacen dne 5. 8. 2019.

[20] Nejvyšší správní soud nepřikročil k provedení stěžovatelem navrženého listinného důkazu v podobě potvrzení o provedení úhrady ze dne 5. 8. 2019, jelikož tento důkaz by nemohl prokázat žádnou novou skutečnost významnou pro posouzení věci. I krajský soud v napadeném usnesení připustil, že platba poplatku byla zadána již dne 5. 8. 2019. Jak již však bylo vysvětleno, rozhodným pro posouzení včasnosti zaplacení soudního poplatku je den připsání příslušné částky poplatku na účet soudu. Případná rizika spojená s pozdním zaplacením soudního poplatku stíhají účastníka, jelikož ten sám je mohl nejsnáze minimalizovat včasným zaplacením. Tím, že s plněním své povinnosti otálel až do posledního dne stanovené lhůty, stěžovatel zvyšoval riziko opožděného uhrazení poplatku, a nelze mít proto za překvapivé, pokud je nyní povinen strpět negativní důsledky svého laxního přístupu ke splnění zákonem stanovené povinnosti.

[21] Lze tedy uzavřít, že soudní poplatek v posuzované věci nebyl zaplacen včas a krajský soud tak řízení o žalobě stěžovatele zastavil zcela v souladu se zákonem [§ 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích].

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Nejvyšší správní soud tedy neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[23] O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, příslušelo by mu tedy právo na náhradu nákladů řízení, ze spisu však nevyplývá, že by mu takové náklady v řízení o kasační stížnosti vznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 29. listopadu 2019

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu